

Talousvaliokunnan mietintö n:o 15 hallituksen esityksestä laeiksi sijoitusrahastolain sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Eduskunta on lähettänyt 24 päivänä marraskuuta 1992 talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 309/1992 vp laeiksi sijoitusrahastolain sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Esityksen johdosta valiokunnassa ovat olleet kuultavina lainsäädäntöneuvos Ilkka Harju valtiovarainministeriöstä, osastopäällikkö Kaisa Rautiainen pankkitarkastusvirastosta sekä Suomen Sijoitusrahastoyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja, OP-Rahastoyhtiön toimitusjohtaja Hannu Ruotsalainen.

Hallituksen esitys

Sijoitusrahastolakiin ehdotetut muutokset perustuvat Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa viitattuun sijoitusrahastodirektiiviin.

Lakia ehdotetaan täydennettäväksi sijoitusrahastoa hallinnoivan rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston varallisuutta säilyttävän säilytysyhteisön keskeisiä tehtäviä, oikeuksia sekä velvollisuuksia koskevilla säännöksillä. Rahastoyhtiön tiedonantovelvollisuutta ehdotetaan laajennettäväksi. Rahastoyhtiön on julkistettava jokaisesta hallinnoimastaan sijoitusrahastosta rahastoesite, puolivuotiskatsaus ja vuosikertomus, joiden sisällöstä määrätään tarkemmin valtiovarainministeriön päätöksellä.

Rahastoyhtiön sijoitustoimintaa koskevia säännöksiä ehdotetaan väljennettäväksi. Rahastoyhtiö voi sijoittaa sijoitusrahaston varat kotimaisiin tai ulkomaisiin arvopapereihin, jotka ovat julkisen kaupankäynnin kohteena Suomessa taikka muussa valtiossa sijaitsevassa tai toimivassa, Suomessa julkiseen kaupankäyntiin rinnastuvassa ja sijoitusrahaston säännöissä mainitussa vaihdantäjäjärjestelmässä. Rahastoyhtiö voi pankkitarkastusviraston määräämin ehdoin sijoittaa sijoitusrahaston varoja myös vakioituihin johdannaissopimuksiin ja viraston luvalla muihin johdannaissopimuksiin.

Rahastoyhtiön on hajautettava sijoitustoiminnassa aiheutuvat riskit. Laissa on säännökset, kuinka paljon samaan kohteeseen voidaan sijoittaa.

Rahastoyhtiö, sen osakkeenomistaja tai yhteisö, joka on rahastoyhtiön tai sen osakkeenomistajan määräysvallassa, ei saa omistaa rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston osuuksia. Rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön luottamus- ja toimihenkilöitä koskevia sijoitusrajoituksia ehdotetaan tiukennettäväksi.

Vastaisuudessa myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut sijoitusrahasto tai muu siihen rinnastettava yhteis-sijoitusyrittäjä saa markkinoida osuuksiaan yleisölle Suomessa.

Markkinatuomioistuimesta ja arvopaperinvälitysliikkeistä annettuihin lakeihin sekä arvopaperimarkkinalakiin ehdotetaan tehtäväksi lähinnä teknisluonteisia muutoksia.

Valiokunnan kannanotot

Laki sijoitusrahastolain muuttamisesta

36 §:n 4 ja 5 mom.: Pykälän 4 momentin viittaus ehdotetaan korjattavaksi viittaukseksi 2 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettuihin sijoituksiin.

Pykälän 5 momentin mukaan sijoitusrahasto voi sijoittaa varojaan johdannaissopimuksiin. Koska sijoitustoimintaa hoitaa rahastoyhtiö, valiokunta ehdottaa säännöstä muutettavaksi siten, että rahastoyhtiö voi sijoittaa sijoitusrahaston varoja johdannaissopimuksiin.

37 §:n 2 mom.: Säännöksen mukaan rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin yhteensä enintään kymmenen prosenttia sijoitusrahaston arvosta. Tällaisia sijoituksia saa yhteensä olla enintään 40 prosenttia sijoitusrahaston varoista.

Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että peruste, josta sijoitusrajoitus lasketaan, on

säännöksessä yhteneväinen. Sijoitusrahastodirektiivin mukaan rajoitus lasketaan sijoitusrahaston varoista. Lisäksi säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi direktiivin vastaava säännös huomioon ottaen siten, että sijoituksia saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin, jotka ylittävät viisi prosenttia sijoitusrahaston varoista, saa olla enintään 40 prosenttia rahaston varoista.

39 §:n 1 mom.: Säännöksessä kielletään rahastoyhtiötä panttaamasta sijoitusrahastoon kuuluvaa omaisuutta.

Lakiehdotuksen 36 §:n 5 momentin mukaan rahastoyhtiö voi sijoittaa rahaston varoja kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitettuihin vakioituihin johdannaissopimuksiin. Johdannaissopimuksilla käytävään kauppaan liittyy olennaisesti vakuuden asettaminen kaupankäynnistä mahdollisesti aiheutuvista vastuista. Täydellinen panttauskielto tosiasiallisesti estäisi rahaston varojen sijoittamisen vakioituihin johdannaissopimuksiin tehokasta omaisuudenhoitoa edistävällä tavalla. Tämän johdosta säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että rahastoon kuuluvaa omaisuutta ei saa antaa pantiksi muutoin kuin vakuudeksi vakioidusta johdannaissopimuksista johtuvasta vastuusta.

40 §:n 1 ja 5 mom.: Pykälässä säädetään säilytysyhteisöstä ja sen tehtävistä. Pykälän 1 momentin säännöstä ehdotetaan täydennettäväksi voimassa olevan lain mukaisesti siten, että säilytysyhteisö, jona voi toimia luottolaitos, arvopaperinvälitysliike ja ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa oleva sivukonttori, voi käyttää ulkomaisia arvopapereita koskevien tehtävien hoitamisessa apunaan ulkomaisia luottolaitoksia.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uudeksi 5 momentiksi yleisperusteluissa mainittu voimassa olevan lain mukainen säännös rahastoyhtiön velvollisuudesta pyytää pankkitarkastusviraston lausunto, jos säilytysyhteisö ei noudata rahastoyhtiön määräystä eikä yhtiö määräystään peruuta.

41 §:n 2 ja 3 mom.: Pykälään ehdotetaan lisättäväksi yleisperusteluissa lausutun mukaisesti uusi 2 momentti, jossa rahastoyhtiötä koskevat luotonotto- ja luotonantokiellot sekä omaisuuden panttausrajoitukset ulotetaan koskemaan myös säilytysyhteisöä.

Uuden 3 momentin mukaan säilytysyhteisön hallituksen jäseniä ja toimitusjohtajaa koskevat säännökset ulotetaan vastaavasti koskemaan myös hallituksen varajäsentä ja varatoimitusjohtajaa.

Laki arvopaperimarkkinalain muuttamisesta

Lakiehdotuksessa arvopaperimarkkinalain 1 luvun 1 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti. Koska hallituksen esityksessä n:o 318/1992 vp ehdotetaan saman lain samaan pykälään myös uutta 2 momenttia, tämän lakiehdotuksen 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi 3 momentiksi.

Edellä olevan perusteella talousvaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että 2. ja 3. lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomina ja

että 1. ja 4. lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvina:

1.

Laki**sijoitusrahastolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 8 päivänä toukokuuta 1987 annetun sijoitusrahastolain (480/87) 19 §:n 2 momentti, 20 §, 30 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohta ja 59 §:n 2 momentti,

muutetaan 1 §:n 4 ja 5 kohta, niistä 4 kohta sellaisena kuin se on 26 päivänä toukokuuta 1989 annetussa laissa (500/89), 6 ja 8 §, 10 §:n 1 momentti, 13 §:n 1 momentti, 14 ja 15 §, 16 §:n 2 momentti, 17 §:n 1, 2, 4, 5 ja 9 kohta, 18 §:n 3 momentti, 19 §:n 1 momentti, 30 §:n 1 momentti, 31 §:n 3 momentti, 33 §:n 2 momentti, 35, 36, 37 ja 39 §, 6 luvun otsikko, 40 §, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 28 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1287/90), 41, 42 ja 46 §, 47 §:n 2 momentti, suomenkielisen lakitekstin 48 §:n 3 momentti, 49, 52, 53, 54 ja 55 §, 56 §:n 1 momentti, 9 luvun otsikko, 57 § ja 69 §:n 2 ja 3 kohta, sekä

lisätään 1 §:ään uusi 6 kohta, 2 §:ään uusi 2—5 momentti, 4 §:ään uusi 3 momentti, 10 §:ään uusi 3 ja 4 momentti, 23 §:ään uusi 2 momentti, 47 §:ään uusi 4 momentti, 50 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi 57 a ja 57 b §, uusi 10 luku 58 §:n edelle, uusi 67 a §, uusi 11 luku 68 §:n edelle ja 69 §:ään uusi 4 ja 5 kohta, seuraavasti:

1 luku**Yleiset säännökset**

1, 2, 4 ja 6 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

2 luku**Rahastoyhtiön perustaminen**

8 ja 10 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

3 luku**Rahastoyhtiön hallinto**

13—15 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

4 luku**Sijoitusrahasto**

16—19, 23, 30, 31 ja 33 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

5 luku**Rahastoyhtiön sijoitustoiminta**

35 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

36 §

(1—3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Edellä 2 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitetut sijoitukset eivät yhteensä saa ylittää yhtä kymmenesosaa sijoitusrahaston arvosta.

Rahastoyhtiö voi pankkitarkastusviraston määräämin ehdoin edistääkseen tehokasta omaisuudenhoitoa sijoittaa *sijoitusrahaston varoja* kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termineillä annetussa laissa (772/88) tarkoitettuihin vakioituihin johdannaissopimuksiin. Pankkitarkastusviraston luvalla *rahastoyhtiö* voi sijoittaa *sijoitusrahaston varoja* 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja arvopapereita koskeviin sekä valuutta- ja korkoriskin suojaamista tarkoittaviin johdannaissopimuksiin.

(6 ja 7 mom. kuten hallituksen esityksessä)

37 §

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Rahastoyhtiö saa sijoittaa saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin sijoitusrahaston varoja yhteensä enintään määrän, joka vastaa yhtä kymmenesosaa sijoitusrahaston varoista. *Sellaisia sijoituksia saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin, jotka ylittävät yhtä kahdeskymmenesosaa sijoitusrahaston varoista vastaavan määrän, saa yhteensä olla enintään kaksi viidesosaa sijoitusrahaston varoista.*

(3—7 mom. kuten hallituksen esityksessä)

39 §

Rahastoyhtiö ei saa ottaa luottoa sijoitusrahastotoimintaa varten *eikä myöntää luottoa sijoit-*

tusrahaston varoista. Rahastoyhtiö ei saa antaa sijoitusrahastoon kuuluvaa omaisuutta pantiksi muutoin kuin vakuudeksi vakioidusta johdannais-sopimuksesta johtuvasta vastuusta eikä muulla-kaan tavalla käyttää tällaista omaisuutta luoton vakuutena (poist.).

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

6 luku

Säilytisyhteisö

40 §

Sijoitusrahastoon kuuluvat arvopaperit ja muut varat on säilytettävä yhdessä säilytisyhteisössä. Säilytisyhteisönä voi toimia luottolaitos, arvopaperinvälitysliike ja ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa oleva sivukonttori. *Säilytisyhteisö voi käyttää ulkomaisia arvopapereita koskevien tehtävien hoitamisessa apunaan ulkomaisia luottolaitoksia.* Rahastoyhtiö ei voi olla säilytisyhteisö muutoin kuin jäljempänä 8 luvussa säädettyissä tapauksissa.

(2—4 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Jos säilytisyhteisö päättää olla noudattamatta rahastoyhtiön määräystä ja jollei yhtiö sitä peruuta, yhtiön on pyydetävä asiasta pankkitarkastusviraston lausunto.

41 §

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Mitä 39 §:ssä säädetään rahastoyhtiöstä, koskee myös säilytisyhteisöä.

Mitä tässä laissa säädetään säilytisyhteisön hallituksen jäsenestä ja toimitusjohtajasta, vastavasti sovelletaan hallituksen varajäsenen ja toimitusjohtajan varamieheen.

42 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

7 luku

Tilintarkastus ja tilinpäätös

46—50 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

8 luku

Sijoitusrahastotoiminnan luovuttaminen ja lopettaminen

52—56 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

9 luku

Rahastoyhtiön tiedonantovelvollisuus

57—57 b §

(Kuten hallituksen esityksessä)

10 luku

Erinäiset säännökset

67 a §

(Kuten hallituksen esityksessä)

11 luku

Rangaistussäännökset

69 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

4.

Laki
arvopaperimarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun arvopaperimarkkinalain (495/89) 1 luvun 1 §:ään uusi 3 momentti, seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

Soveltamisala

1 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 13 päivänä toukokuuta 1993

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Louekoski, varapuheenjohtaja Björkenheim, jäsenet Jans-

son, Jääskeläinen, Korhonen, Koski, Laivoranta, J. Leppänen, Linnainmaa, Lipponen, Luhtanen, Paloheimo ja Vuoristo.

